

STORTINGET

Representantforslag 201 S

(2024–2025)

fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Himanshu Gulati og Bård Hoksrud

Dokument 8:201 S (2024–2025)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Himanshu Gulati og Bård Hoksrud om fritt brukervalg

Til Stortinget

Bakgrunn

Vi lever lenger og det er et gode i samfunnet. I en tid der det blir stadig flere eldre, blir det samtidig flere friske eldre. At flere blir eldre, er et sunnhetstegn. Eldre er en stor ressurs, ikke minst for frivilligheten.

Det er en offentlig oppgave å finansiere eldreomsorgen. En god eldreomsorg skal ikke være avhengig av kommunens økonomi, og forslagsstillerne mener kommunene skal fratas muligheten til å nedprioritere dette viktige området. Derfor viser forslagsstillerne til at Fremskrittspartiets primærpolitikk er å flytte finansieringsansvaret fra kommunene til staten, for å sikre gode og likeverdige tjenester uavhengig av hvor i landet du bor.

Per i dag har norske kommuner muligheten til å innføre fritt brukervalg, men det finnes ingen nasjonal lovgivning som sikrer dette. Dette fører til variasjoner i tilbudet, avhengig av hvilken kommune man bor i. For å sikre likeverdige tjenester for alle eldre, uavhengig av bosted, er det nødvendig med nasjonale retningslinjer som pålegger kommuner over en viss størrelse å tilby fritt brukervalg.

Eldreomsorgen i Norge står overfor betydelige utfordringer knyttet til en aldrende befolkning, mangfold i behov og ønsker blant eldre og behovet for effektiv

bruk av samfunnets ressurser. Det er essensielt å tilpasse tjenestene til dagens samfunn, hvor individets valgfrihet og behov for varierte tilbud står sentralt.

Kommunen er en stor leverandør av tjenester til landets innbyggere, men det er ikke alltid at kommunen tilbyr de beste tjenestene. Forslagsstillerne mener at innbyggerne skal stå fritt til å velge hvilken tjenesteleverandør de tar i bruk, slik at deres behov og ønsker blir ivare tatt på best mulig måte.

Forslagsstillerne tror at konkurranse inspirerer til nyskaping, lavere kostnader og effektivisering. Den beste måten å legge til rette for konkurranse er ved å gi hver enkelt frihet til å velge den tjenesten eller tilbyderen de mener passer dem selv best. Forslagsstillerne mener det er kvaliteten og innholdet i tjenestene som har betydning, ikke om det blir drevet privat, ideelt eller offentlig.

I Danmark har alle kommuner siden 2003 vært forpliktet til å tilby fritt brukervalg i hjemmetjenestene. Evalueringer av denne reformen indikerer at det har ført til økt fokus på brukernes behov og preferanser, noe som har forbedret kvaliteten på tjenestene.

Alle som får vedtak om hjemmehjelp eller plass på institusjon, bør kunne velge fritt fra kvalifiserte tilbydere, og dermed hvem som skal få betalt for å utføre tjenesten de mottar fra det offentlige. Flere aktører i helsevesenet gir økt fokus på kvalitet og service i de kommunale og private tjenestene. Erfaringene fra de kommunene som har innført fritt brukervalg, er meget gode, og brukerundersøkelser viser i stor grad en høy tilfredshet blant brukere, pasienter og deres pårørende som har valgt en privat aktør. Fritt brukervalg bør være en rettighet for alle brukere og pasienter som mottar helse- og omsorgstjenester fra det offentlige, og det bør være obli-

gatorisk for kommuner med kvalifiserte tilbydere å tilby fritt brukervalg i helse- og omsorgstjenestene.

Erfaringer fra kommuner som har implementert fritt brukervalg i eldreomsorgen, som Oslo, viser at brukerne opplever økt tilfredshet når de selv kan velge tjenesteleverandør. Dette tyder på at valgfrihet kan bidra til å bedre brukernes opplevelse av tjenestene.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag til nødvendige lovendringer for å pålegge alle kommuner å innføre godkjenningsmodellen for fritt brukervalg i helse- og omsorgstjenestene.
2. Stortinget ber regjeringen åpne opp for at private omsorgstilbydere kan konkurrere om å tilby tjenester på lik linje med offentlige tjenester innen eldreomsorgen.

9. april 2025

Sylvi Listhaug

Himanshu Gulati

Bård Hoksrud